

Скандинавії, через Литву, Білорусь та Україну (потяг «Варяг» до порту Іллічівськ), далі морем/залізницею: Грузія, Азербайджан, Казахстан до Китаю.

Список використаної літератури

1. Підсумки діяльності страхових компаній за 9 місяців 2015 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://forinsurer.com/files/file00559.pdf>. – 33 с.

УДК 368

О.О. Корж,

студентка V курсу ФЕФ,

магістерська програма «Страховий менеджмент»,

ДВНЗ «Київський національний економічний університет

імені Вадима Гетьмана»,

науковий керівник: О.О. Гаманкова,

д.е.н., професор, завідувач кафедри страхування,

ДВНЗ «Київський національний економічний університет

імені Вадима Гетьмана»

РИНОК ПЕРЕСТРАХУВАННЯ УКРАЇНИ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Перестрахування є необхідною складовою страхового ринку України. Перестрахування дозволяє страховикам забезпечити належне виконання прийнятих на себе зобов'язань за договором страхування, а також зберегти стабільність власного фінансового стану і набуває при цьому стратегічного значення у контексті макроекономічної стабілізації вітчизняного страхового ринку.

Виявлення проблем, характерних для українського ринку перестрахування, обґрунтування напрямів їх розв'язання та ідентифікація основних параметрів його розвитку сприяє підвищенню ефективності діяльності суб'єктів цього ринку та виходу на новий рівень його функціонування [1].

Можна виділити наступні характерні особливості сучасного українського ринку перестрахування:

- на ринку функціонують переважно універсальні страхові компанії, для яких перестрахування виступає одним з напрямків їх страхової діяльності [2];

- в Україні даний сектор є невід’ємною і найбільш динамічною складовою страхового ринку і характеризується значним рівнем залежності від його волатильності [1];

- у законодавстві України перестраховальна діяльність ототожнюється зі страхуванням або співстрахуванням, незважаючи на те, що діяльність у сфері страхування і перестрахування є самостійними різновидами підприємницької діяльності;

- спостерігається функціонування на вітчизняному перестраховому ринку значної кількості перестрахових брокерів-нерезидентів («Marsh», «Heath Lam Group», «Oakeshott» та ін.), що зумовлено неспроможністю вітчизняних перестраховиків самотужки виконувати зобов’язання за значними ризиками. Останні мають невеликі обсяги власних коштів і, відповідно, незначні перестраховальні місткості;

- організація перестрахових відносин на внутрішньому ринку відбувається найчастіше без участі перестрахових брокерів. Вітчизняний перестраховий ринок представлений, в основному, факультативним перестрахуванням, ризики за яким є незначними, тому він не орієнтований на брокерів [2].

Рис.1. Кількість страхових (перестрахових) брокерів та страхових компаній на страховому ринку України протягом 2005-2015 рр.

Джерело: складено автором за [3] та [4].

За даними рис. 1 можна зробити висновок про поступове зменшення кількості страхових (перестрахових) брокерів з 75 у 2005 р. до 54 у 2015 р.

Відповідно, в Україні станом на 01.01.2016 р. один брокер обслуговує одночасно 7 страхових компаній.

Таблиця 1

**Динаміка основних показників ринку перестраховування України
за період 2012-2015 рр.**

Показник, млн. грн.	Роки				Темп приросту, %		
	2012	2013	2014	2015 (прогноз)	2013/ 2012	2014/ 2013	2015/ 2014
Сплачено на перестраховування премій, у тому числі:	2 522,8	8 744,8	9 704,2	8 968,4	246,6	11,0	-7,6
- перестраховикам-резидентам	1 230,8	7 110,4	8 173,7	6 629,9	477,7	15,0	-18,9
-перестраховикам-нерезидентам	1 292,0	1 634,4	1 530,5	2 338,5	26,5	-6,4	52,8
Виплати, компенсовані перестраховиками, у тому числі:	537,8	486,7	640,9	1 056,9	-9,5	31,7	64,9
-перестраховиками-резидентами	181,1	85,2	172,4	129,2	-53	102,3	-25,1
-перестраховиками-нерезидентами	356,7	401,5	468,5	927,7	12,6	16,7	98,0
Отримані страхові премії від перестраховувальників-нерезидентів	275,4*	324,0	12,9	37,3	17,6	-96,0	189,1
Виплати, компенсовані перестраховувальникам-нерезидентам	15,9*	27,4	9,9	0,9	72,3	-63,9	-90,9

Джерело: складено автором за [3].

Аналіз табл. 1 дає змогу підтвердити той факт, що вітчизняний перестраховий ринок є досить динамічним, тому не існує сталих тенденцій у його розвитку. Прогнозується, що у 2015 році на перестраховування буде передано премій на 7,6 % менше, ніж в попередньому році. Проте, вхідне перестраховування зросте на 18,1 %.

Ключовими проблемами вітчизняного ринку перестраховування є: низька капіталізація українських перестраховиків; мала ємність українського ринку; нестабільність державної політики у сфері перестраховування; недостатність, а крім того, ще й зменшення кількості страхових (перестрахових) брокерів; недосконалість законодавства, відсутність законодавчо установлених договорів і методів відшкодування збитків; відсутність надійних інвестиційних інструментів; ускладнення процедури купівлі вітчизняними перестраховиками валюти, що необхідна для виплат перестраховувальникам-нерезидентам тощо.

Проблемним і дискусійним у перестрахованні залишається питання ліцензування перестраховальної діяльності, яке в свою чергу, породжує проблему недостатності професійних перестрахових компаній в Україні.

Передумовами вирішення проблемних тенденцій на перестраховому ринку України є: удосконалення законодавчої бази відповідно до міжнародної практики; запровадження ліцензування перестрахової діяльності; розвиток інфраструктури ринку, зокрема створення професійних учасників, розширення сфери страхового посередництва на цьому ринку; стандартизація перестрахових послуг, підвищення мінімального обсягу власного капіталу для професійних перестраховиків; збільшення облігаторного перестраховування тощо.

Таким чином, сучасний український ринок перестраховування стикається з досить суттєвими і глибокими проблемами, які гальмують його розвиток, проте їх розв'язання дасть можливість ринку розвинути свій потенціал.

Список використаної літератури

1. Козьменко О.В., Бойко А.О. Сучасний стан і перспективи розвитку перестраховування в Україні / О.В. Козьменко, А.О. Бойко // Фінанси України. – 2011. – № 6. – С. 24-32.
2. Олійник В.М., Боженко А.С. Аналіз стану ринку перестраховування в Україні / В.М. Олійник, А.С. Боженко // Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка». – 2014. – № 9.
3. Статистика страхового ринку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://forinsurer.com/>.
4. Сайт Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nfp.gov.ua/news/409.html>.